Maksahaiguste autoantikehade paneeltest
Osakond: kliiniline immunoloogia, tel 617 1140

Üldiseloomustus:
Tegemist on autoimmuunsete maksahaiguste diagnostika paneeliga, mis võimaldab määrata erinevaid IgG tüüpi autoantikehasid maksa autoimmuunse kahjustuse korral ja aitab diferentseerida autoimmuunset hepatiiti (AIH), primaarset biliaarset tsirroosi (PBC) ja primaarset skleroseeruvat kolangiiti (PSC). Maksahaiguste diagnostika paneel sisaldab järgmisi autoantigeene: AMA M2, 3E(BPO), Sp100, PML, gp210, LKM-1, LC-1, SLA/LP, Ro-52

Näidustused ja tõlgendamine:
Autoimmuunsed maksahaigused on harvaesinevad haigused.
Autoimmuunsete maksahaiguste puhul esinevad autoantikehad ei ole haigusspetsiifilised ja võivad esineda ka teiste autoimmuunsete haiguste korral. Seda paneeli on soovitav teha maksa autoimmuunse kahjustuse kahtluse korral. Õige ravitaktika valimise seisukohalt on väga oluline eristada maksa autoimmuunset kahjustust viiruslikust kahjustusest.
AIH korral on antinukleaarsed antikehad (ANA) positiivsed 70-80% haigetest, ASMA on valdavalt positiivne esimist tüüpi autoimmuunse hepatiidi (AIH-1) ja LKMA-1 teist tüüpi autoimmuunse hepatiidi (AIH-2) korral (väga harva esineb ka LKMA/ASMA topelt positiivsust). PBC-i korral on positiivsed kõige sagedamini: M2, Sp100, PML, gp210-vastased autoantikehad. AIH korral on positiivsed just ASMA, LKM-1, SLA/LP, LC-1 vastased autoantikehad. Autoimmuunsete maksahaiguste vahel esineb ka nn "overlap" sündroom ja siis võib esineda koos nii PBC-, PSC- kui ka AIH-le iseloomulikke autoantikehasid. Sagedamini esinev "overlap" on just PBC/ AIH. Autoantikehasid võib esineda ka C ja B viirushepatiitide korral.

	Autoantikeha	Autoantikeha esinemissagedus erinevate autoimmuunhaiguste ja sündroomide korral
1.	Anti- AMA M2	96% PBC; teised autoimmuunsed maksahaigused 30%; süsteemne skleroos 7-25%; harva SS; CREST sündroom; autoimmuunne türeoidiit; artralgia
2.	Anti- 3E(BPO)	86% PBC
3.	Anti- Sp 100	PBC (sageli koos AMA-ga); süsteemne skleroos; SLE ; "overlap" sündroom
4.	Anti-PML	PBC
5.	Anti- gp210	PBC 29% (99% spetsiifilisus)
6.	Anti- LKM-1	AIH-2; ravim-indutseeritud hepatiit; PSC; HCV
7.	Anti- LC-1	AIH (sageli koos LKM-1); HCV
8.	Anti- SLA/LP	AIH (spetsiifilisus 99%/sensitiivsus 10-30%); PBC overlap sündroom AIH-ks; AIH-3 100%
9.	Anti- Ro-52	AIH (Ro-52+SLA/LP- raske vorm, halb ravitulemus); reumaatilised haigused (PM, DM, skleroderma) sageli koos Jo-1-ga

Uuritav materjal: seerum (kollase korgiga katsut)
Säilitamine: +2...+8C juures 7p, -20C juures 2k
Meetod: EUROLINE immuunoblot
Referentsväärtus: neg
HK hinnakirja kood: 66716
Koostaja: Ilse Rinne